

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

NÚM. 1688 ANY XXXIII

10 centims ===== Atrassats: 20

—Ara, si li sembla, podem anar a veure'ls kabilenys...
—No, gracies, no's molesti... Ja'ls conec massa.

Els hipòcrites contra l'art

La taifa de monopolisadors del sentit moral, els *Tartufs* de sempre, els ridícols homes de «La Fulla», acaben de mutilar una obra d'art. Ab l'excusa de no escandalisar, en nom d'una decència sevillana i un pudor alicantí, han volgut esmenar la sabiesa de la Natura amputant un fragment a una bella estatua d'home, a una gentil figura de guix que honora el saló central de Belles Arts.

Una sola cosa ens preocupa posantnos en tortura, l'esperit, y es el pensar: ¿Què n'hauran fet, de la joia amputada, del fragment guillotinat, els senyors de la Comissió?... Ont rediable se l'hauran amagat?...

Que n'es d'estupid aquest gest de la nostra burgesia, d'aquesta burgesia que esmersa totes les energies en perseguir l'art del desnú y els cines y les postals, y mentrestant permet que les filles del poble, les noies de carn y ossos, se prostitueixin, víctimes de la miseria, acorralades per l'egoisme dels uns y el vici privat dels altres, entre'ls quals s'hi compten molts dels mateixos moralistes que s'esgargamellen clamant contra la pornografia!

Coneixeu el *David* de Miquel Angel? N'hauereu vist alguna reproducció en gravat, sens dubte... N'hauereu sentit parlar, quan menys..., ja que una magnífica copia d'aquesta meravellosa obra s'alsa en mitg la *Piazza della Signoria*, a Florencia, de cara al sol, als ulls de tothom, entre corrues de nens y parelles d'enamorats, respectat de profans y d'artistes. L'estatua es magnífica; *David*, el vencedor del gegant Goliath, se presenta bell y arrogant, gentil, robust y corpulent, expandint tot ell, de cap a peus, una hermosura mascle exuberant.

Y recordemho lo que va passar ab el *David*, original, es dir ab el *David* sense fulla, en època de Miquel Angel. Alguns *truffatori* de la crosta, escandalisats, al donar la seva opinió al gloriós artista, li indicaren que, si be estaven conformes ab la nuesa de la simpàtica figura bíblica, no atrevintse a senyalar en el conjunt de la composició cap important deformitat, trobaven, no obstant, que en certs punts especials guardava una desproporció una mica alarmant y perillosa.

Aleshores, Miquel Angel, el més immens y més genial dels artistes que ha tingut l'Església, ab la *Biblia* als dits va demostrar als escrupulosos vergonyants que, precisament, lo que ells creien exagerat y ne deien desproporció era'l signe típic, necessari, indispensable en la viril figura del *David* anatòmicament descrit en les sagrades escriptures.

De manera que a la única cosa que s'atreviren els de la «Defensa Social» de l'any 1500 fou a regatejar el tamany dels orguens sexuals, però no parlaren mai de destruir, ni d'annular, ni sisquera de mixtificar. Després de quatre sigles d'esborrar prejudicis, ja es avensar ben poc, tan mateix, camí de la sinceritat y la veritat artístiques!... Avui no'n tenen prou ab el comentari indiscret, ab el somris ironic, ab la protesta cridanera; avui no'ls basta la fulla de pampol; avui han d'arrencar d'arrel, han de tallar arran, com si fossin apaches-carnicers, y ho fan d'amagat; en l'ombra, de nits, ab tota alevosia..., invocant la Moral...

La Moral! La vista d'un crim fingit en un escenari, d'un suïcidi, d'un robo, d'una seducció vulgar, una gazetilla qual-sevol d'un diari, la pel·lícula més innocent dels nostres cinematografs són coses més immorals, deu vegades, que una estatua nua. La línia en sí mateixa no es pecat, com no ho pot ser mai la seva contemplació; el pecat estarà en l'intenció grollera, en el pensament pervers que a les ànimes dege-

nerades pot suggerir la línia. Y quin mal hi ha en que una dòna jove, un adolescent, contemplin coses que, si les ignoren per complert, no'ls han de fer avergonyir, y si les comensen a sapiguer, es millor que les sapiguen del tot?... Serà, potser, més digne que les revelacions del misteri generatriu vinguin d'una amiga viciosa, d'una pàgina d'en Felipe Trigo o d'un anunci d'*El Diluvio*, que de l'estètica y sublim evocació d'una obra netament artística?... No ho volem creure. En tot cas no es l'art que ha de ser expulsat del temple, sinó els hipòcrites filisteus que hi mangonegen indegudament. L'estatua, que en aquets moments representa l'art, té el dret de dir: «Jo soc a casa meua y'm trobo be comestic. Si no'm voleu veure tal com el geni m'ha creat, no vingueu. Y si aquets senyors, que m'arrenquen lo que potser ells no tenen, són els bons; si ells són la moral, l'honestitat, la decència, el pudor, la vergonya y les sanes costums, aleshores, en comptes de venir a veure'm a mi, aneu a contemplar an ells, que ara que ve l'estiu els podreu apreciar despulats a la piscina dels «Orientals», y veureu que en el seu desnú hi ha més escapularis que *tapa-rabos*.

Cal posar les coses en son lloc, y a corre-cuita.

Pera'l bon nom dels artistes de casa, pera l'exit de l'actual Exposició, pera que Barcelona quedi com una persona davant dels estrangers, lo millor que'ls *carnefici* poden fer es reparar depressa l'etzegallada, col·locant ab tota solemnitat a l'estatua esmotxada lo que li manca, tornantli a enganxar el fragment en mal hora guillotinat. Y aleshores, els artistes belgues, per respecte a la bona memoria de l'autor de l'esculptura mutilada, agraits per l'acte de justícia, podran enviar als senyors de la Comissió de Belles Arts una gran bossa de mico, al mitg d'una placa commemorativa del fet vandàlic, present de gratitut que'l nostre Municipi podrà penjar al *Saló de la Reina Regent*, a tall d'ex-voto, pera exemple y escarment de les Comissions futures.

FRA NOI

La Sorel a Barcelona

Una vegada més, ab motiu de la visita de la Cecil Sorel, hem quedat com uns homes davant de l'Europa culta.

Sense contratemps de cap mena; sens que, com a Madrid va succeir, vingues un *dengue* reaccionari a interrompre el curs de les representacions, pogué la distingida *sociétaire* del primer teatre francès *ebullir* ab les seves poses al bon burgès barceloní, acostumat al típic giravolt de faldilles de les nostres actrius. Això no vol dir que la cosa hagi anat del tot llatina, ni que'ls crítics d'aquesta industriosa y avensada capital—de tot temps reputats com els millors—s'hagin entusiasmats ab l'art de la Sorel com ab el vals dels petons que la suculent y *regrettable* Pilar Martí cantava temps enrera en el propi Novetats.

Encara que'l dirho fassi pena, interessa consignar que entre'ls minyons qui fan sentir la seva autorisada veu desde les planes dels diaris, n'hi ha hagut y tot que han caigut en imperdonable defecte de impolitesa. D'altres, com en C. J. d'*El Diluvio*, el notable C. J. enamorat del *pequeño*, pero *fresco oasis cruzado de riachuelos alegres, oreado por frescas brisas, alegrado por pájaros y flores*, han arribat a afirmar que després de veure representar a la Sorel no els semblava tan cèlebre com els cartells asseguraven. En fi, demanin.

Afortunadament se tractava de tres úniques funcions y la gent va aboçar-se al Novetats, desafiant les 10'35—timbre comprès—que costava la butaca. En els intermedis tothom va dirhi la seva. Y com que's dona ab el francès la remarcable particularitat de que, essent tants a escriure'l y parlarlo, siguin tan pocs els que l'entenen, va haverhi opinions pera tots els gustos.

La més generalisada va esser la que en un dels entreactes del *Sapho* va confiar-me un conegut diputat a Corts, home mundà per excelència, y que pera esserho té una justa nomenada en la *haute gomme* barcelonina.

Vaig trobarlo al saló de descans confós en un mar de dubtes. Veure'm y manifestar el seu desitg de conèixer la meua opinió va esser una mateixa cosa. Vaig dirli que era el parer meu el de que en la comedia d'en Daudet brillava la Sorel a una altura envejable. Va quedar més trist del que estava. Va referse, contestantme poc després, ab la major bona fé del món:

—Què vol que li digui... Mal per mal, prefereixo la Xirgu. Costa sis rals y m'entero de lo que diu.

ERGO

LA PRIMAVERA GENTIL

—Veiam si't formalisaras una mica, ara. Pensa que d'avui endavant ja ets una dòna.
—No, senyor, no; ja fa dos mesos... Un bon susto vaig tenir!..

DAVANT L'ESTATUA DE GUIX

—Quin escandoll... Quin desvergonyiment!...

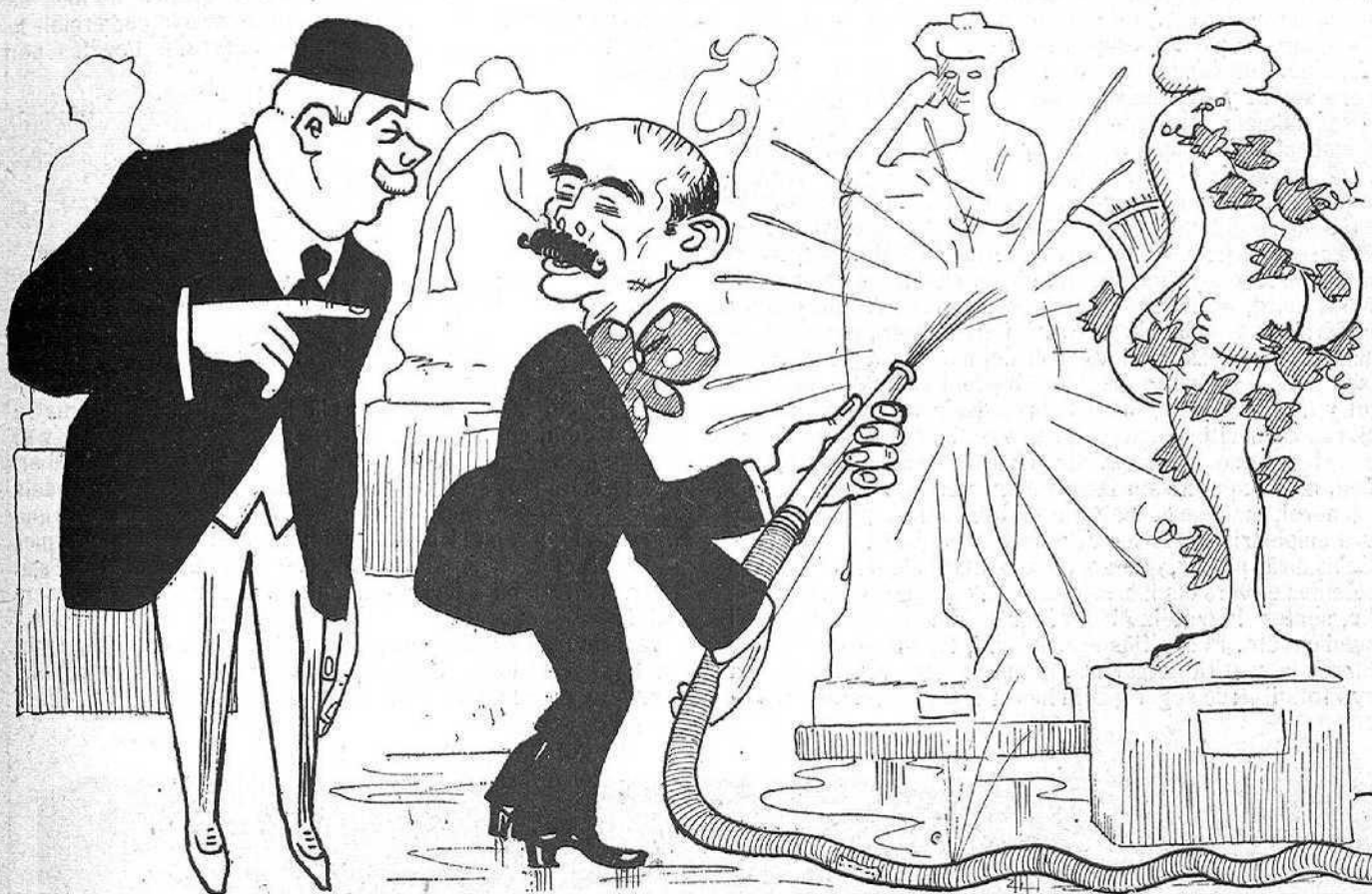
DAVANT L'ESTATUA DE CARN

—Bravo, bravo!... Olé tu mare!... Més difícil!...

El primer client

—¿El doctor Picaplana?
La criadeta que ha obert la porta fa entrar al visitant y corre a avisar al doctor.
—Hi ha un senyor que demana per vostè.
—¿Es un malalt?
—Me sembla que sí, perquè fa molt mala cara.
—Cuita, feslo passar... ¡Ai, ja era hora!—
Un moment després, el jove doctor, que ha adoptat pera'l cas una actitud ben majestuosa, veu allí, davant de la seva taula, al desconegut malalt.
—Vostè dirà.
—Prompte estarem entesos. Comenso per manifestarli que a mi no'm fa mal res.
—Ah!... Llavors...
—Y que, lluny de necessitar els seus serveis, soc jo que vinc a oferirli els meus.—
El doctor Picaplana fa un moviment d'inquietut. ¿Serà tal volta, el visitant, un timador que's proposa ferli una mala partida?
—No, no s'alarmi—diu el fulano, que ha endevinat el pensament del jove metge:—Tranquilisis y parlem com a bons amics. Vostè ha acabat la carrera fa poc. ¿No es cert?
—Certíssim.
—Vostè s'ha establert en aquet pis...
—Sí, senyor.

—Y per ara, encara no li ha vingut cap malalt...
—En efecte.
—Doncs, aquí'm té a mi!... No seré exigent. Conec la crisis que atravessen avui els negocis medics, y per una quantitat moderada'm presto a ser el malalt desesperat, el cas clinic que vostè necessita, y sense el qual, pot estarne segur, ni que risqui ni que rasqui, no farà mai res.—
A pesar seu, el doctor Picaplana se sent dominat per les reflexions d'aquell home. Tot lo que ell diu es veritat. Fa ja dos mesos que està establert, y ni una visita, ni una consulta, ni el més insignificant cas d'urgència...
—El meu plan es senzillíssim—segueix dient el desconegut, envoltant carinyosament al doctor ab la seva mirada:—Ab deu o dotze setmanes de seguirlo ne té prou pera comensar a ferse una reputació y crearse una clientela.
—Expliqui's. ¿Còm?
—Veurà quina cosa més pràctica. Jo seré un malalt desahuciat... La malaltia es lo de menos: vostè triarà la que millor li sembli. Desenganyat dels metges, hauré vingut a trobarlo a vostè, y en quatre dies, en vuit, en deu, vostè m'haurà arrencat de les grapes de la mort, retornantme miraculosament la salut que per sempre més considerava perduda...
—Però, aquet miracle...
—¿Què?... ¿Còm el sabrà el public?... Jo'm faré retratar, antes de empezar el tratamiento y quince días después; aquets retratos, acompanyats d'una carta que jo li escriuré, plena d'alabances, apareixerà en els diaris..., y deixi rodar la

PRIMAVERA ARTISTICA

— Escolli, y dispensi... ¿Per què les reguen les estatués?
— Perquè'ls hi surti la fulla.

bola. «Li torno els diners», com diuen vostès en aquets casos, si a la segona o tercera inserció dels retratos y la carta no té ja vostè una renglera de cotxes aturats al davant del seu portal. A més d'això...

— ¿Hi ha més encara?

— Ja ho crec!... A més d'això, jo en persona, convertit en pregoner de la seva fama, aniré esbombant per tot arreu les seves meravelloses cures, les seves atrevides operacions, les verdaderes resurreccions obtingudes per vostè. A cal barber, a l'estanc, al cafè, al tramvia, al casino, al teatre, als bancs del passeig de Gràcia, a les portes dels cines, a tots els llocs aont hi hagi gent reunida, allí estaré jo, parlant del doctor Picaplana, dels èxits del doctor Picaplana, de les portentoses victòries mèdiques del doctor Picaplana.

— ¡Prou, prou, prou!...

Emborratxat per aquella hermosa perspectiva, en la qual l'aroma de l'encens sembla barrejar-se ab el drinc de les monedes, el doctor queda convuls.

— Veiam, veiam; parlemne ab calma de tot això.

Si demà veuen en els diaris dos retratos titulats *Antes y Después* y seguits d'una carta sentidíssima aont se canta el talent y les glories del doctor Picaplana, somriuguin y passin de llarg.

Tot es obra del seu «primer client».

MATIAS BONAFÉ

LLIBRES Y DIARIS

Entre'ls molts y molt grossos defectes de la premsa barcelonina, cal senyalar el de la poca, quasi be nula atenció que dedica a la publicació de llibres. En els diaris de Barcelona no hi ha veritable secció bibliogràfica. De tant en tant parlen d'algun llibre que altre, a l'atzar, sigui en un article ditiràmbic, sigui en una aixuta gazetilla de crònica. Però la feina de donar compte als seus lectors de les obres que van apareixent, o al menys de les que són enviades a la redacció, es una feina que'ls nostres periodistes s'estalvien, per un costum ja tradicional.

Y es aquest un costum ben deplorable. El moviment bibliogràfic es una de les més importants manifestacions de la cultura d'un país. Per quina raó ha de quedar preterit en les fulles diàries? Si aquestes parlen de les obres teatrals que s'estrenen o's representen, de les conferències que's donen, dels mitings que se celebren, de les exposicions que s'obren, de les festes deportives que s'organisen, ¿per què no han de parlar igualment del llibre nou que's publica?

S'ha de dir que la premsa espanyola, en general, tracta la bibliografia ab el mateix menyspreu que la de Barcelona. Els diaris madrilenys, com els barcelonins, no parlen de llibres quasi mai. Y en aquells que tenien un rudiment de sec-

ció bibliogràfica, les obres literàries són les soles que mereixen atenció. Les obres d'economia, sociologia, política, ciències naturals, etc., no troben en les redaccions un parell d'ulls piadosos que les vulguin fullejar.

Agafeu, en canvi, un diari estranger, y trobareu que s'ocupa sovint y extensament de llibres. La premsa anglesa, especialment, els dedica una extraordinària atenció. Podem esmentar l'exemple del *Daily News*, el gran diari lliberal, que encabeix en tots o quasi tots els seus números la secció bibliogràfica corresponent, que titula *The book of the day* (El llibre del dia). Aquesta secció agafa diàriament de dues a tres llargues columnes de lletra menuda. Segons siguin l'importància y l'interès del llibre, s'en fa un resum més o menys llarg, acompanyat d'algunes notes crítiques, fetes ab imparcialitat y ab sobrietat. Així els lectors, per medi de la susdita secció, estan al corrent del moviment bibliogràfic del seu país, y's formen una idea bastant completa del contingut y de la tendència de les obres que's van publicant.

Seria de desitjar que la nostra premsa's corregís del gros defecte que hem senyalat. Una acurada secció bibliogràfica, no circumscrita a les obres literàries, sinó de caràcter general, emplearia molt be el temps dels periodistes y encara emplearia millor les columnes dels diaris.

Se'ns dirà, potser, que aquesta indiferència de la premsa barcelonina envers els llibres es deguda a que'ls lectors, el public, senten la mateixa indiferència. Volem admetre que'l fet sigui exacte. Però, fins essent així, l'indiferència envers els llibres la sentirà la majoria, la massa dels lectors, no pas la seva totalitat; de segur que hi haurà entre els lectors de ca-

da diari una selecció, un grupu més o menys nombrós, a qui els llibres interessaran. Una secció bibliogràfica no més es pera uns quants: veritat. Però es que la secció comercial, la de pilota basca, la del moviment del port, són llegides per tothom?

WIFRED

S'imposa desinfectar

Tots els qui segueixen ab algun interès la vida municipal saben que una fracció gens petita del partit lerrouxista ha fet aspiració seva passarse a Cà la Ciutat les vintiquatre hores del dia, convertint la galeria gòtica, els corredors y el saló de conferències en plassa pública o casino d'arrabal. Aquets ciutadans són el torment dels regidors, el terror dels empleats y la desgracia dels mobles. Se fiquen per tot ab una barra de la que no hi ha exemple: desafien ab la vista, menassen ab el gest, y ai del pobre que, en compliment del seu dever, s'atreveixi a ferlos tan sols la més carinyosa observació!

De tal manera han anat els tals arrogantse atribucions, que havien arribat, darrerament, a instal·lar-se en els llocs reservats en el Consistori als regidors, discutint ab ells y

PER NO PARLAR CLAR

ELLA: — Si ell sabia que lo que jo busco es una ocasió pera enviarlo a passeig!...

ELL: — Poc se pensa ella que lo que jo espero es un pretext pera enviarla a nannà!...

prenent part en els debats, talment com si entre el saló de sessions y el cafè de la *Casa del Pueblo* no hi hagués cap diferència. Se donava el cas y tot de que després de seure en les cadires del saló de conferències o a l'alsarse dels escons del Consistori experimentessin els regidors una certa frisança y malestar, talment com si haguessin dormit en un alberc nocturn.

Això sembla que ara s'ha acabat.

Fentse ressò de les queixes dels seus presidits, ha dit l'arcalde que no vol més ganduls, y que en comptes de matar l'estona a l'Ajuntament, lo millor que'ls tals poden fer es anar a pendre banys.

Y la cosa no ha acabat encara aquí. Com siga que s'averigüés que, barrejats entre els desocupats, hi havia alguns empleats més amics de cobrar y donarse *pisto* que de complir ab la seva obligació, ha dictat el mateix arcalde les ordres oportunes pera que aquets s'estiguin als seus llocs, deixant d'importunar als concejals.

La disposició ha ferit de mort a un tal Torner, empleat d'abolengo caciquista, amic de ficarse per tot arreu y lerrouxista rabiós, ara que'ls lerrouxistes manen.

En Torner no sab avenirse de que se li privi l'entrada al saló del Consistori, impedintli xafardejar ab els regidors.

Ja ho deia l'altre dia al porter de vara encarregat de barrar el pas als intrusos:

—Qualsevol se pensaria que soc jo el qui portava els polls!

X.

Ciclisme wagnerià

o impressions d'un foraster vingut per la cèba wagneriana del Liceu

Encara'n queden d'ànimes benehides que creuen en la deria del wagnerisme, y en les Tetralogies, y els teatres d'òpera, y els cantants.

Y mentres altres persones diuen que aqueixes cèbes no valen lo que un *garroln* o un *tango* de qualsevol «Bella Ombliquito»,—posem per completista—es lo cert que'ls wagneristes d'afició encara viuen ab ses ilusions purificades y sos desitjos d'alta noblesa teatral.

Servidor de vostès, ab allò y tot de tenir l'acreditat corcò del dubte, que es una mena de cuc solitari de l'esperit, no ha sabut resistir als amics, y es arribat al Liceu en classe de «ciclista wagnerià». Ne som molts, de «ciclistes», y tots portem el mateix caliu sagrat al cor, la mateixa gana de provar el nostre saber tetralògic, y el mateix desitg d'anarhi lo més baratet possible: si pot ser de franc, millor. ¡Això no es una caravana d'aficionats: es una epidèmia de tifus!

El que suscriu aquestes ratlles no porta sabiesa wagneriana—que tanta s'ha de tenirne pera alternar ab els susdits «ciclistes»—y això del wagnerisme, que volen convertirlo en una mena d'*esperanto* musical, únicament comprensible pera'ls iniciats; no ho sentim sinó per la lliure y bella volada d'art que representa.

Resulta un gran esforç, en efecte, el que ha fet el teatre del Liceu, al posar en escena aquestos cicles wagnerians; això mereix les bones simpaties de tots els aimants de la bellesa.

Però nosaltres, els pobres *aficionados de provincies*—com deia aquell empleat del Govern civil—hem de quedar una mica aturats per la grandesa de l'obra y per les dificultats de la nostra tasca d'anar explicant els drames tetralògics als nostres companys d'excursió.

Afortunadament pera un servidor de vostès, hem estat situats entre'ls intel·ligents de debò; y encara que hi havien d'aquells wagneristes que van al Liceu per lo del sacerdocí wagnerià,—y que no us deixen bellugar, y us voldrien matar ab la mirada, com *Wotan* a n'en *Hunding*, si per cas l'estornut imprudent us ve a la pituitaria—doncs dic, que, malgrat això, hem estat entre wagneristes comunicatius. ¡Com que hi eren senyorettes que obrien els cors de bat a bat quan allò de la Primavera, y voldrien trobarse ab un *Siegfried* que fos ¡ai, filla! talment

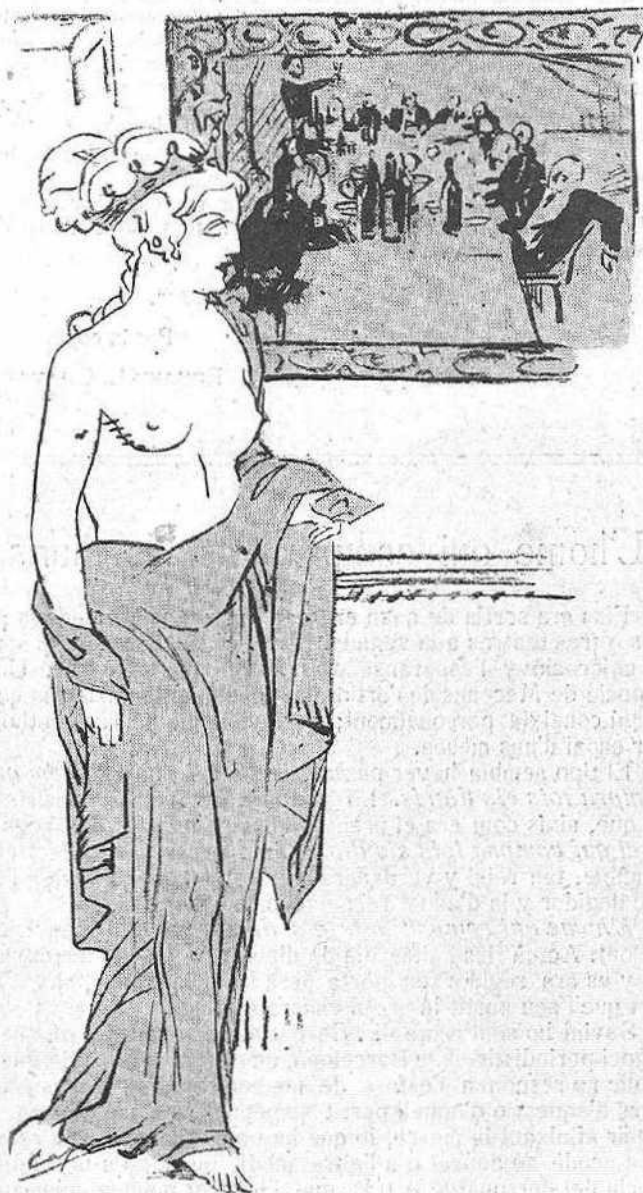
com surt en Borgatti, però ab menos pells a sobre y més pells la botiga!

Y aquestes simpàtiques espectadores ens explicaven molt be, als excursionistes, la representació; y servidor va tenir de callar y quedarleshi agraït per tota la vida.

Aixís s'enteraven de que al comensar *L'or del Rhin*, l'orquestra està, durant una bona estona, fent un soroll somort:—es que està dormint el món—deia un aficionat—y ara, quan se desperta, sortirà la llum.

Però no sortia la llum: sortia l'aigua, y les ondines, y el nano, y tots quatre jugaven al coro. Després sortien els gegants ¡mare, y que'n són de feressecs! y vinga enraonar ab els deus. Conseqüència d'aquestes raonaments se'n baixen *Wotan* y *Loge* a la cova aont estan els nanos, y aont n'hi han rates y serps, y després tornen a dalt, y com els gegants li fan requiebros a una noia maca y l'un mata a l'altre, els deus se'n van al seu palau, pera no ficarse en cabories; no sigui que vingui el jutge y entre declaracions y diligències els fassi perdre el sopar. Aixís quedava explicat *L'or del Rhin*.

Després *La Walkyria* ja era més coneguda, y no calia explicació. Lo únic que calia era posarse d'acord pera veure això com se pronuncia. En tot el quart y quint pis, y fins els altres, y fins les butaques, els ciclistes wagnerians no estan de *acuerdo*.

A L'EXPOSICIÓ DE BELLES ARTS

El primer quadre que Barcelona ha vist. (Un gran lliberi, del qual ella n'haurà de pagar el compte.)

—Això's diu *La Valkyria*.
 —Y què, home: es *Gualkíria*.
 —El meu papà diu *Valcària*.
 —No senyor que es ab *u-be* y's dèu dir l'*Ubalkyria*.
 —Uba ¿què?

Y desseguida sortia el graciós de turno:

—Això es llatí ¿que no ho veuen que es *walkyrie*... eleison?

El «Sigfrid» els agrada molt a les noies que van ab el promès y la mamà. Aquesta s'adorm, aquells parlen a cau d'orella, y el wagnerisme no sufreix cap mal de mort. Servidor de vostès y els seus companys van veure que'l dragó feia cara de bona persona, y que'ls «elons» imitaven el fum ab tela de mosquitera.

També varen notar les noies del nostre voltant que «Sigfrid» anava tot afaitat. Y ja era veure! Y alabaren tots els canvis de llum y de celatge que feien bon efecte.

L'orquestra ipobreta! ja treballa y sua de veres. Compteu que'l diumenge varen executar *Walkyria* (excelent direcció d'en Lamote de Grignon) y a la nit *Sigfrido*. N'hi ha pera que surtin els sigrons per la boca de les trompes.

La quarta «toma» wagneriana ha sigut el *Cap-vespre*. Y les nostres simpàtiques comentadores de les altres nits ens ho han volgut ben explicar tot. No creieu lo que diuen els wagnerians d'allò de la beguda d'oblit y de la tragedia: no hi ha excusa. *Sigfrid* se n'ha anat a correr aventures y ha abandonat a *Brunhilda*, perquè es home, y ja se sab que'ls homes no'n tenen mai prou, y que són infidels. Mireu si està be deixarme a la pobre *Brunhildeta* abandonada en la cova! Y luego se'n va de *pícos pardos* ab les ondines, que estan prenent un bany, y després se casa ab la filla d'un marquès: ¡si tots els homes són iguals!

Y està molt be que'l matí, per mal home, ¡ah, si *Sigfrido* hagués tingut sogra!

Quan el *Cap-vespre* termina entre llums d'incendi, y incendi de tota l'orquestra, l'expectador queda encantat.

Y ja no's pot fer broma, sinó aclamar tot entusiastament a Wagner, y als de la cèba wagnerista, y a tots els ciclistes del wagnerisme enlairat.

Així sia.

Un dels excursionistes.

Per la copia

EDUARD L. CHAVARRI

L'home qui compra tots els diaris

Fins ara sortia de quan en quan l'home qui's quedava ab dos o tres teatres a la vegada. Era el consol dels comics sense colocació y l'esperansa dels autors per estrenar. Una especie de Mecenes de l'art dramatic, subjecte misteriós que ningú coneixia personalment, però del qui parlava tothom per espai d'uns mesos.

El tipu sembla haver passat, deixant el lloc a l'home qui compra tots els diaris. La ventatja del cambi consisteix en que, aixís com era el primer un ser fantastic, inconegut, té el qui compra tots els diaris una personalitat efectiva, tangible, tan reial y verdadera com puga esserho la de l'amic llegidor y la d'aquet respectuós servidor seu.

L'home qui compra tots els diaris se diu Joan Pich y Pont. Actua fins l'altre dia de diputat provincial lerrouxista, y es ara regidor en porta pera les primeres..., si vol la sort que'l seu partit hi arribi encara a temps.

Sovint ho sentireu a dir. Se parla, per exemple, de que'l negoci periodistic es, a Barcelona, un negoci perdut; de que'l public no respon a l'esforç de les empreses; de que'ls prohoms d'aquest o d'aquell partit se neguen, per més temps, a seguir afluixant la mosca, lo que ha obligat a tal o qual rotatiu a acudir an aquest o a l'altre medi, quan no a la munificencia del personatge A o B, que l'ha tret momentaniament d'apuros.

Doncs en aquet precís moment es quan surt en Pich, l'home qui compra tots els diaris. Ell mateix se cuida de fer assaber a tothom—no sense encarregar abans la major

reserva, (?) naturalment—que aquet y l'altre diaris, els té, de fet, a la seva butxaca; que l'adquisició es cosa resolta, y que manca no més un res, un petit detall, un formulisme sense importancia, pera donar l'assumpte per llest definitivament. Qüestió d'hores, tot plegat. Els badocs se prenen la cosa al peu de la lletra, la nova corre als quatre vents, y aixís va en Pich donantse fums d'important y *acaudalat* a la vegada.

Com era de llei, la comedia ha continuat ab motiu de la venda d'*El Liberal*. Segons el dir d'en Pich, entre en Darío Pérez y ell existia ja el més perfecte acord. Els punts més difícils del traspas els havien resolt els dos satisfactoriament. En Pich, l'home qui compra tots els diaris, tenia ja la propietat d'*El Liberal* a la butxaca. Sols que—com també era de preveure—un incident minúscul, un detall insignificant, ha volgut que en Pich se quedés altre cop sense diari, però això sí, y en bon hora poguem dirho: més ferm y disposat que mai a comprarne un altre tan bon punt ocasió se li presenti.

L'existencia de l'home qui compra tots els diaris ha donat peu a un sens fi de xistos y comentaris divertits, inclús entre alguns correligionaris del propi interessat, justament escamats per la freqüencia ab que'l futur regidor acostuma a valdre's del truc.

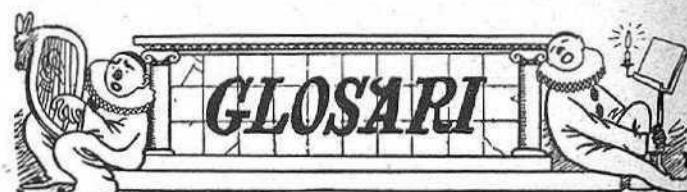
L'altre dia's troben dos lerrouxistes amics, y després de canviar unes paraules sobre el desgavell municipal, diu un d'ells al seu company:

—¿Ja sabs que en Pich ha comprat *El Liberal*?

A lo que, admirat, contesta l'altre:

—Y doncs, que tan mateix ha après d'escriure?

BOY

LA TALLA DE L'EXPOSICIÓ

L'exposició de Belles Arts ja es oberta. Ja hi han hagut els seus discursos, els seus brindis, els seus disgustos y el seu vernissatge, y la gent comença a seure en el gran saló central y a fer aguantar la capa als quadros y a les estatués.

Les tals estatués ja han donat joc. Algú de la Junta o de la Comissió, veient que hi havia alguna figura que hi era «tota», l'ha escapsada.

No els ha tallat cap bras ni cap cama. Lo que han tallat es més important, no sols pera la reproducció, sinó per lo que simbolisa, en una època de decadencia en que tanta escassetat ne corre.

Perquè si alguna cosa hi manca, en l'exposició que s'ha obert, es lo que s'ha tallat. Allí, entre els quadros y les estatués y la secció decorativa, demaneune, de fineses, de delicadeses, de refinament. Tots els ismes hi estan representats. Subtiletes de color, decadencies de moviment, misticismes de totes castes, colors trencats, tints nacarades, bucolismes y simbolismes, de tot hi ha menos d'allò. L'existencia de símbols d'home quasi no's veu en cap obra, y si alguna en té, ve y li tallen.

Quin dret hi ha a fer aquest ofici que'n diuen manescat estetic? Tan escamats estem de veure lo que la mare Naturala ha posat allí ont correspon? No n'hi havia prou ab la fulla, com a vel de castedat? De quant ensà una exposició té de ser un serrall artistic, aont les estatués sien eunucs que tinguin compte de les families que vagin allí a fer ganxet, escoltant l'orgue o la banda?

CARES BARCELONINES EXPOSICIÓ BAGARIA, AL «FAYANS CATALÀ»

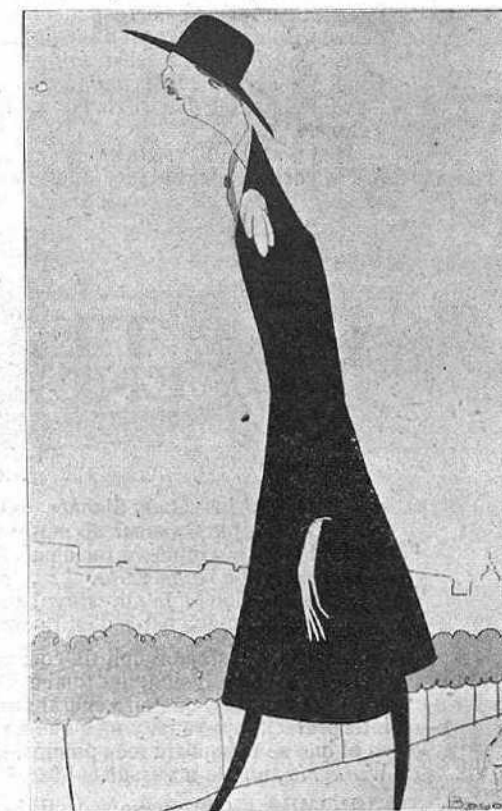
Don Lluís de Zulueta
 (a) Zarathustra chico.

Don Pere Corominas
 (a) L'auster protestant.

Don Salvador Sanpere y Miquel
 (a) Corc de biblioteca.

Don Espiridión de la Encina
 (a) El negre de Las Bribonas.

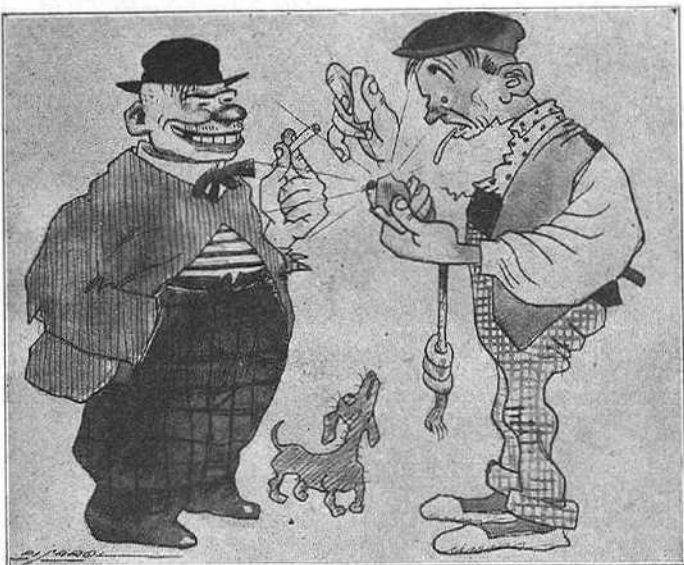

Don Juli Vallmitjana
 (a) El pessa de les comedies.

Encara no n'hi havia prou, de Venerable Cursileria, a la nostra Barcelona, que n'hi haguem de posar un xiquet més?

Perquè suposem que la tallada no ha estat en nom de la moral.

Hi hauria tant que tallar, si ho haguessin fet per

FUMADORS

—Maliatsiga'l trasto y qu'il va inventar!... Tres hores que furgol...

—Oh, y lo bonic es que, com més tardes a encendre, més aviat te cremes.

PRIMER DIUMENGE DE MAIG

—Mai diries en què m'assemblo jo ab Mossén Navarro?

—.....?

—En que me'n emporto la flor.

aquest mirament, que tots els pares de família no tindrien prou estisores.

No! Ho han fet per lo que havem dit abans. Ho han fet perquè l'art ha arribat a ser tan femella, que aïris que l'han vist un xic mascle, s'han assustat, y estisorada.

XARAU

□ □ □ ————— □ □ □

PAPERAM

RECETARIO DOMÉSTICO.—Vetaquí un llibre d'utilitat positiva pera la pràctica vida de les persones. Es de tot temps, perquè's assumptes que tracta són inactuels. Ve a constituir un *sàbalo todo*, una enciclopedia pera les famílies, y serveix tant pera'l camp com pera la ciutat. Conté 5.667 receptes pera totes les necessitats del viure. El sabi enginyer J. Gherzi y el famós doctor A. Castoldi són els autors, y el de la versió castellana es don Francisco Novellas. L'obra, que té un index immens, va il·lustrada ab 82 gravats y consta de més de mil pàgines. La presentació, esplèndida, com tot lo que surt dels tallers de casa en Gustau Gili.

AMOR Y ART.—Dialec en prosa original de don Francisco Xavier Godo. Va ser representat, per primer cop y ab exit, al «Romea», farà cosa d'uns tres anys.

BOLETÍN DEL MUSEO SOCIAL.—Acabem de rebre el número 7 d'aquesta important revista, corresponent a l'any II.

LA TASCA (La taverna).—Comedia de costums pinxesques barcelonines. Tothom recordarà l'excelent acceptació que aquesta obreta d'en Juli Vallmitjana va assolir, a l'estrenarse. Ha sigut molt ben editada per la casa Bonavia.

LA GATA Y EL BELITRE.—Cansó popular catalana, ab notes y comentaris y la melodia. Forma en la col·lecció titulada «Cansoner Popular» y porta el número 88.

HOSPITAL CLÍNICO DE LA FACULTAD DE MEDICINA DE BARCELONA.—Memoria corresponent a 1910, escrita per don Guillem de Boladeres, vocal de la Junta.

EN JORDI FLAMA.—Un acte de teatre d'infants, per Adrià Gual. Va ser estrenat per primera vegada en el «Romea», el dia 29 del passat Janer. Es l'obra 47 de la «Biblioteca Popular Teatral».

REVISTA VEGETARIANA.—Tenim damunt la taula el número XXV, corresponent al mes de Mars.

SEPT SCIENCIES

PRINCIPAL.—Cada dia més exit de *La reina jove*. Dilluns, a la tarda, un ple a vessar ab motiu de la Festa del Treball.

—El senyor Goula va fer abans d'ahir un bon benefici ab *La cambrera* y *La reina vella*.

—Pera'l dijous a la nit estava anunciada l'estrena de *Dit y fet*, comedia en dos actes d'en Lambert Escaler.

LICEO.—Estem a punt de comensar el tercer cicle de la Tetralogia. El segon s'ha vist també molt concorregut, repetintse l'exit als artistes, que en general donen a les quatre òperes una interpretació ajustada, y més que a ningú al mestre director, que es el que se n'emporta més palmes. Diumenge a la tarda, ab *La Walkyria*, un ple a vessar.

ROMEA.—Obra nova, cap. El benefici Codina y la repetició del mateix programa durant dos o tres dies ha proporcionat alguna animació. El jove actor interpretà d'una manera acabada els protagonistes de *L'abella perduda*, *Mestre Olaguer*, *Jovenut*, *La morta* y *L'alegria que passa*.

ACOMPANYANT A L'AMALIO JIMENO

Senyor Ministre d'Instrucció, ja ho veu... No's queixarà de l'ensenyansa, a Barcelona...

—Han entrat a formar part d'aquesta companyia els reputats artistes senyora Baró (donya Emilia), senyor Capdevila y senyor Petit, havent acabat, en cambi, els seus compromisos la senyora Llorente, el senyor Blanca, el senyor Pubill y algú altri que no recordem.

—Resultat de tot això de més amunt: la retirada de *La Verge del mar* per part del seu autor, senyor Rusiñol.

—Novetat en perspectiva: *El nen de les closos*, d'en Josep Morató.

TÍVOLI.—S'ha estrenat *El dirigible*, opereta (de tot ne diem opereta, aviat) en dos actes. Cinc autors, quals noms agafarien massa espai pera reproduirlos, s'han hagut de reunir pera engiponar una colla d'escenes extravagants al voltant d'una

acció insulsa y d'escas enginy. Si no fos el decorat y el vestuari, y algun numeret de solfes alegres, val a dirho, l'obreta hauria anat al foso.

—Pera dimecres s'anunciava el debut d'una tiple: Maria Faura, ab *La viuda alegre*.

—Dijous que ve, dia 11, debut d'una companyia italiana d'òpera còmica y opereta, dirigida per A. Marchetti, y en quin quadro hi formen artistes notables com Ada Armandi, Amelia Grossi, Anita Patrizi y Amedeo Granieri, y una vintena de coristes que... deuran ser guapes, suposo. El repertori que porten no pot ser més sugestiu: de l'antic, desde *La Mascotte* fins a *Fra Diavolo*; del modern, totes les noves operetes alemanyes d'exit. Oi, que ja s'hi voldrien trobar?

NOVEDADES.—De la companyia Sorrel ja no se'n canta gall ni gallina. El seu pas haurà sigut com el de la quia de l'Halley, molta propaganda y poc *ciandogeno*. Ni en *L'Aventurière* ni en *Sapho* va arribar a entusiasmar a la concurrència; y de les obres no'n parlem: la primera es una obra clàssica sense ganxo de cap mena; y la segona una novel·la efectista posada a l'escena ab escassa emoció y ab ausencia de veritat. En una y altra la Cecília y els seus companys varen treure la caixa dels trons sense convencer més que d'una cosa: de que són uns artistes molt distingits.

—Dimecres va tenir lloc el benefici de l'aplaudida tiple Julia Velasco ab *La viuda*, *La patria chica*, y l'estrena d'un aixirrit passatemp, *Solico en el mundo*, dels germans Quintero.

ELDORADO.—A l'hora que passaran els ulls per aquestes ratlles el gran Garavaglia ja qui sab ont serà. Ahir degué despedir-se ab *Kean*, y a despedir-lo, segurament, hi hauran anat els senyors miserables que patim a Barcelona. En el transcurs de vuit dies l'eminent artista ens ha fet un *Capitan Fracassa*, una *Fine di Sodoma*, un *Alcalde di Zalamea* una *Orestide* que han resultat tantes altres ovacions al genial interpret. Les dues darreres produccions han constituït la novetat, y s'ha de confessar que, com a obres arreglades, no han convensut lo que era d'esperar; la primera, *El alcalde di Zalamea*, ha perdut en caracter y en ambient, y la segona, la famosa *Orestide*, de Schyl, gracies a l'extraordinaria intensitat tràgica d'algunes escenes y a la bona interpretació, interessà a ratos y prou. No obstant, se li han d'agrair al gran Garavaglia els immensos sacrificis que representa el posar una obra de tal naturalesa, que ja sab ell que sols han d'admirar uns quants iniciats.

—Dimecres, benefici del colós, ab la grandiosa tragedia shakespeariana *Re Lear*. Sento de debò no poderne donar compte en aquest número.

—Demà, dissabte, debut de la companyia Larra, en la qual hi ocupen llocs distingits les senyores Pascuala Mesa y Clotilde Chico y el senyor La Riva. Pera inauguració s'estrenarà una comedia en dos actes, de gran exit a Madrid: *La luna de miel*.

APOLO.—*El hijo de la marquesa*, drama en cinc actes de don J. Pou de Barros, va resultar una obra de pensament original, d'acció interessant y moguda, y dialogada ab molta discreció. Autor y artistes varen veure's obligats a fer públiques reverencies a cada final d'acte.

ESPAÑOL.—Ab l'arribada de la primavera ha trobat, l'elegant teatre del Paral·lel, els seus bons dies.

ERATO

JOVENTUT

Esculptures d'en Joseph Clarà que figuren en l'actual Exposició de Belles Arts.

El Cav. A. Maieroni es un ilusionista italià com pocs ne corrin, quin treball premia el públic totes les nits ab un seguit d'aplaudiments tant entusiastes com xardorosos.

En el ram de la sugestió mental y l'imposició de la voluntat especialment, pot dir-se que es en Maieroni un mestre ab tota la barba. El més fort elogi que de la seva habilitat y el seu treball pot fer-se es dir que, d'haver vingut a Barcelona per la data primerament anunciada, l'hauriem recomanat an en Mir y Miró, que hauria pogut aprendre d'en Maieroni el modo de convencer als vocals associats. El sugestionador italià ens ha arribat, en aquest sentit, una mica massa tard, y cal confessar que ha sigut una verdadera llàstima.

De totes maneres en Mir pot esser-hi encara a temps. Arribi's, doncs, a «l'Espanol» y estudii d'en Maieroni pera l'any que ve..., si es que per aquells volts els radicals segueixen essent majoria en l'Ajuntament, cosa bon xic més difícil que'l fet de que'l públic se cansi de veure al *bruixot* italià, sens dubte un dels millors que han passat pels nostres teatres.

ESPAÑA.—Don August Fochs Arbós, autor d'una porció de drames que han assolit envejables èxits, ha donat al «Teatre España» una nova producció molt notable. Se tracta d'un drama historic de gran aparato (set actes y dotze quadros) y quin títol es ja capas de sugestionar a tota una barriada d'extramuros. *El imperio de las sombras* o *Los misterios de la Inquisición*, posat de molta bona voluntat en escena per l'aplaudit primer actor senyor Rodríguez de la Vega, es una obra que compleix el seu objecte d'emocionar a estones y d'interessar sempre. Ella ens ha demostrat una vegada més que'l senyor Fochs, que dialoga ab molta soltura, té grans condicions pera'l gènere melodramatic, a que ve dedicant-se ab fortuna.

L. L. L.

PARLAREM de les sessions extraordinaries que aquets dies han vingut celebrant-se a Casa la Ciutat, dedicades a la discussió dels nostres pressupostos?

No'ns hi veiem ab cor. Si hi ha coses de les quals *hay que apartar los ojos con horror y el estómago con asco*, aquesta discussió n'es una.

Cert que L'ESQUELLA s'alaba de ser un periodic humoristic y amic de la taral·la, però la seva despreocupació no arriba tan enllà que li permeti pendre's a broma l'espectacle vergonyós que la majoria lerrouxista, enfront de les minories y dels vocals associats, ha donat al discutir-se les xifres de lo que la ciutat ha de pagar durant el present any y la consegüent distribució de les seves càrregues.

Ha sigut una viva llàstima que l'Empresa que a son degut temps haurà de cuidar-se de la llimpiesa pública no tingués ja a punt el material mobil.

¡Quin *debut* més brillant hauria pogut fer aquets dies, al terminarse les sessions, conduint a casa seva, ben acondicionats en els nous carros, als admirables regidors del no menos admirable don Prudencio!

□

JA ho saben? Fulano compra *El Liberal*.

—No, senyor, que'l compra Mengano.

—A mi se m'ha dit que'l comprava el senyor A.

—L'han enganyat: els que'l compren són els senyors C. y D.

¿Serà, en efecte, el senyor A.? ¿Serà el senyor B.? ¿Serà qualsevol altra lletra de l'abecedari?

Sigui qui sigui y deixant de banda la personalitat del comprador, per damunt d'aquestes converses, de les quals tot Barcelona'n va ple, lo que sura y apareix clarissim y indubtable es que *El Liberal* es un diari que's ven.

Si val a dir la veritat, a nosaltres la noticia no'ns ha vingut de nou.

Ja feia temps que'ns ho pensavem.

□

PUEDE el Batlle continuar.

Tan mateix, això de l'amputació de les estatuës de l'Exposició sembla que es obra del critic Batlle.

Mireuse'l, en Llevar-de-pussa, si n'es de valent! Atrevir-se ab els Hèrcules!

Per cert que, al veure'l ab el tros de guix a la mà (el cos del delicté) algú va atrevir-se a preguntar:

—Per què ho fa, això?

Y un que coneix molt la gent d'*El Diluvio* va respondre:

—Per res... Per gust!

□

COPIEM d'un diari, el més nou, si no recordem malament, dels que a Barcelona's publiquen:

«En la próxima Exposición de Arte que se celebrará en Roma se expondrá una verdadera joya artística: un tren pontificio que el emperador Napoleón III regaló en 1818 á Pío IX.

»Consta esa maravilla histórica...»

¡Justa!...

Com a cosa històrica, sí que efectivament ha de serho de meravellós el tal tren.

Basta sols considerar que en 1818 Pius IX, que encara's deia Joan Mastai-Ferretti, era un calaveron de vintisis anys, que pensava en una pila de coses menos en ser papa.

A pesar de lo qual, ja els nens de deu anys—no'n tenia més Napoleon en aquella època—li regalava trens pontificis... ab tot y que, abans que'ls trens s'inventessin, havia de passar una barbaritat de temps.

¿No es això una veritable maravilla... històrica?

**

—Però, ¿no comprenen—dirà segurament l'aludit confrere—que això de 1818 es una errada d'impremta.

A lo qual respondrem nosaltres:

—¡Es clar que ho comprenem, *hombre!*... Però, aixís com vostè llueix els seus errors tipografics, ¿per què no ha de permetre que nosaltres, aprofitantnos d'aquets errors, llumim també la nostra erudició, que tot Barcelona celebra y admira?

En aquest món tothom llueix lo que té.

Apart de que convé no oblidar mai l'*útil dulce*, del cigne de Venusa.

□

HAVEM tingut la gratíssima satisfacció de saludar al nostre estimat amic y distingit col·laborador don Eduard L. Chavarrí, il·lustre musicògraf y culte escriptor valencià, un dels homes més simpatics de la nostra joventut intel·lectual.

Com a perfecte wagnerista, ha vingut pera assistir a un dels cicles de la Tetralogia.

Figúrinse, doncs, ab quina efusió no haurem encaixat ab ell! Feia un *cicle* que no l'havíem vist!

□

RETALLAT d'un diari local:

«El general Weyler ha anat avui a Manlleu.»

Ja veuen!...
Y tan ric que'l feia el rumor public!...
A Manlleu!...

□

EN Manén, el music Manén, a més de ser, com sab tothom, un violinista notable, es un bon català y un infatigable cultivador de les glories... d'Acté.

Viatjant sempre per Europa, de tant en tant ens fa saber que a la seva òpera Acté li ha passat tal o qual cosa; cosa—no cal dirho—jamai insignificant y sempre laudatoria y agradable.

La darrera notícia que sobre el referit assumpte ens ha arribat es la de que Acté va a ser cantada enguany, aquet mateix Maig, a Wiesbaden, en unes festes a les quals es segur que hi assistirà l'emperador d'Alemania.

Al fer pública la nova, que, com a bons patriotes, ens omple d'orgull, no podem menos de manifestar que'ns en alegrem moltíssim per en Manén, per Acté, per Wiesbaden, per l'emperador d'Alemania y per Catalunya.

□

EN Codina ha tornat an en Viura el manuscrit de *Les flames del goig*.

Poca cosa deu ser la tal obra quan el jove actor no s'ha deixat temptar per les rosades promeses del trist enamorat dels vells carrers de Barcelona, promeses que consistien en cinc plens seguits, assegurats per les entitats carlines, en quin requetè forma l'ilustre y ullerós autor d'*El rostre ideal*.

De modo que... adeu, il·lusions!

Ja tenen raó els que diuen que això de *Les flames del goig* es la gran tragedia d'en Viura.

Una gran tragedia per ell, no hi ha dubte.

□

VAREM enterarnos per la premsa diària de l'inauguració del curs en l'Escola de Polícies.

Suposem que una de les assignatures d'aqueix curs deu ser l'ensenyansa de la llengua castellana.

Si n'estessim segurs, aconsellariem que's matriculés d'idio-

ma a un inspector castellà que, no fa gaires dies, en un cafè-concert, exclamava, dirigintse a una bella sicalíptica:

—Señora, baile usted cuanto quiera, pero nada de movimientos oncenos.

Ja corren uns inspectors ben doceavos!

□

EN un diari barceloní, generalment molt ben escrit, varem llegirhi dies enrrera:

Edició del dematí:

«Don Eusebio miró lleno de asombro al genial arquitecto un poco asombrado...»

Edició del vespre:

«En el ministerio de Negocios Extranjeros han confirmado que este rumor no está confirmado...»

¿Què tal? ¿Va convencentse el colega de lo perillós que resulta cultivar l'amistat de certs diaris?

L'adagi ja ho diu: Qui va ab un *Diluvio*, al cap de l'any es tan *Diluvio* com ell.

**

Per fortuna—n'estem segurs—aquesta vegada això no succeirà.

L'estimat confrare tindrà l'acert d'apartarse a temps de les males companyies, que no saben quan *comparteixen* ni quan *departeixen*.

Y, en cambi, saben perfectament quan reparteixen.

□

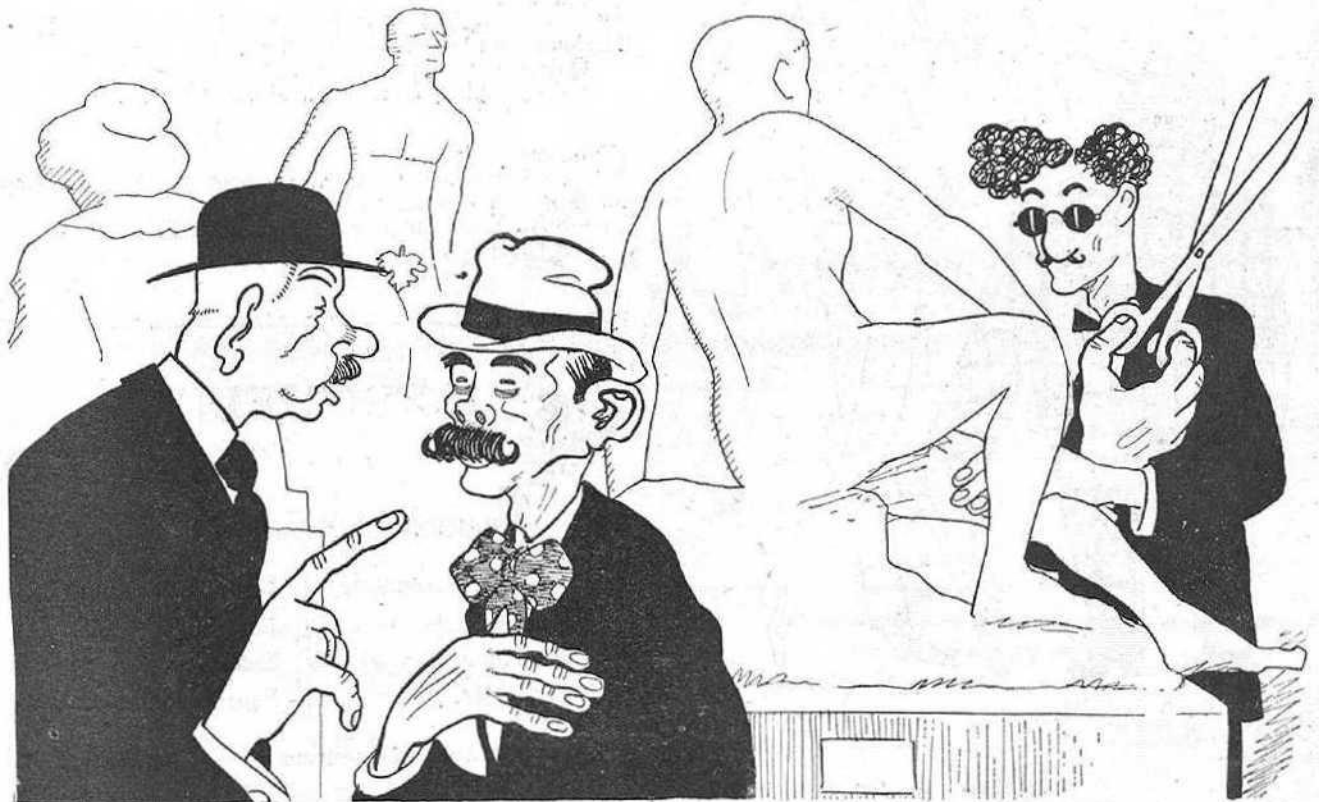
DEL banquet ofert an en Roig y Bergadà n'han tret els redactors encarregats de l'informació gràfica d'alguns diaris, diverses fotografies.

En una d'elles, estirat, seriós, com donantse compte de la gravetat de l'acte, s'hi veu perfectament an en Camprodon, el *Juan Alonso* de la ciutat anàrquica pintada per en Marsillach. Una ganga que potser no trobarà mai més en Camprodon.

Sortir en primer terme... Tira peixet!...

Ja les deu pessetes no li sabran tant greu.

□

A «BELLES ARTS»

—Vostès, sent de la Comissió, deuen ser els que tallen el bacallà...

—No, senyor; res de bacallà... Lo que nosaltres tallem es una altra cosa.

L'Aladern, després de relatar les aventures de l'intrepid Alf-Bey, troba que un home que tan grans serveis prestà a la patria mereixia quelcom més que la dedicatòria d'un carrer de Barcelona.

Sí, senyor; l'Aladern té raó.

Mereixia...—¿què podríem donar-li, a l'insigne Alf-Bey, que verdaderament valgués la pena?—mereixia ser nomenat... president de la Comissió de Consums.

O, per lo menys, concejal-inspector del Matadero.

¿Anem be, Aladern de la nostra ànima?

□

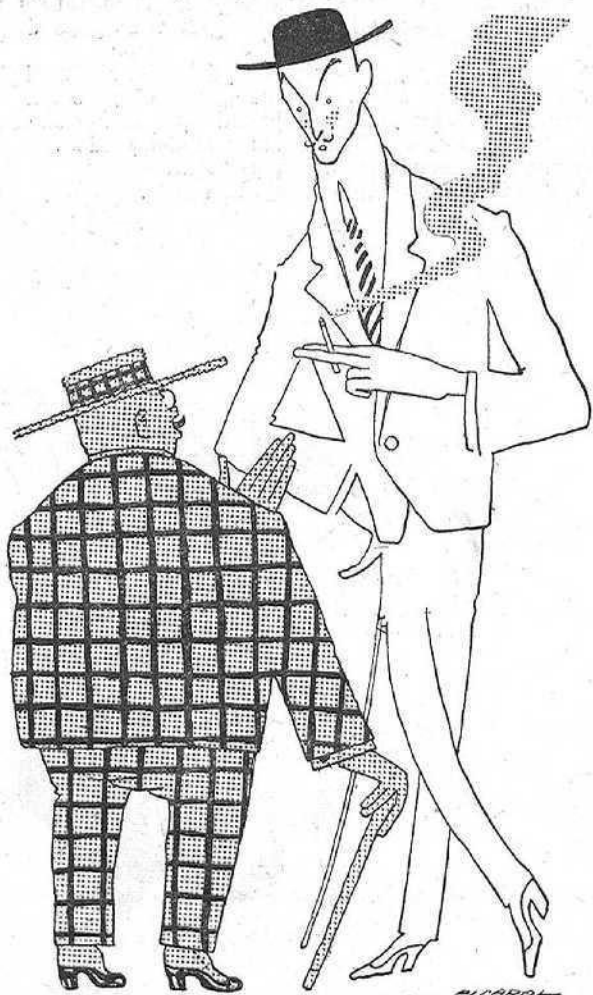
AB motiu d'haver passat *El Liberal* a mans d'una nova empresa, don Lluís Figuerola, redactor que ha sigut fins ara de l'esmentat diari, entrarà a formar part de la redacció d'*El Diluvio*.

Felicitem a l'antic y popular periodista per aquest nou ascens en la seva carrera, ascens que estimem, per altra part, com justament merescut.

□

LA dansa catalana.

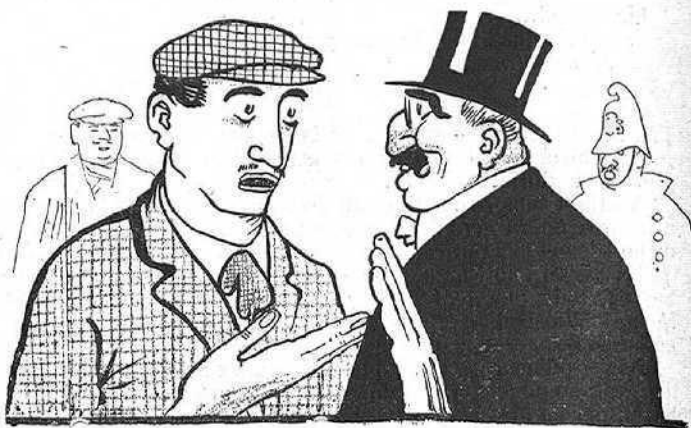
Ha quedat constituïda la Comissió organitzadora de «l'Aplec de la Sardana», qual festa's celebrarà a Vallvidrera dintre la primera quinzena de Juny.

OPINIONS

—Pera haver de fer una Exposició fluixa, tant se val no posarshi.

—Doncs, veus? jo trobo que això dels quadros es una cosa que sempre vesteix.

¿COMPETENCIA?

—Home, senyor Canalejas, fa mal d'obrir l'Exposició parlamentaria, ara precisament que a Barcelona acaben d'obrir la seva. Això pot perjudicar als barcelonins.

—No hi ha cuidado: la meua Exposició es de Males Arts.

Els aimants de la ballaruga nacional ja ho saben: Pel Juny, la fals al puny... y la sardana a Vallvidrera.

□

L'altre dia un municipal va treure's la camisa que duia pera donarla a un pobre que anava mitg despullat.

La noble acció d'aquet modest guardia podria inspirar una excelent idea a la gent de «Belles Arts».

Si tant s'indignen davant les estatués nues, els senyors de la Comissió podrien treure's la camisa y posarshi.

□

LEGEIXO:

S'està treballant de ferm pera la constitució d'una Lliga Nacional pera la Defensa del Clero.

Quines ganes de perdre temps!

Y doncs, ¿de què serveix la Molestia Social?

□

CULLIT al vol:

—Sabs aquells nuvis?... Després de casats van emprendre un llarg viatge en automobil.

—Sí?... Y ont han passat la lluna de mel?

—A l'hospital.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

Administració y Redacció:

Llibreria Espanyola,
Rambla del Mitg, núm. 20
BARCELONA

Preus de subscripció:

Fòra de Barcelona,
cada trimestre:
Espanya, 3 ptes.-Extranger, 5

Número solt: 10 centims — Atrassats: 20

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Oím, 8
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

MIL Y UN MEDIOS DE GANARSE LA VIDA

INDUSTRIAS LUCRATIVAS, FÁCILES Y ECONÓMICAS

— — — Un tomo en 8.º, Pesetas 2 — — —

PLANOS DE BARCELONA

NOVÍSIMA EDICIÓN

— — — PESETAS 1 — — —

OBRA NOVA

LA COLUMNA DE FOC

GABRIEL ALOMAR

Un tomo en 8.º Ptes. 3

Edicions populars d'en SANTIAGO RUSIÑOL

Anant pel món. (2.ª edició)	Ptes. 1
El mistic. (2.ª edició)	> 1
Oracions. Am música d'E. Morera. (2.ª edició)	> 1
Fulls de la vida	> 1 (Agotada)
Els Jocs Florals de Canprosa. (2.ª edició)	> 1
El bon policia.	> 1
Monologs.	> 1
La bona gent.	> 1 (Agotada)
Tartarin de Tarascó. D'A. Daudet. (Quart miler).	> 1
El pati blau.	> 1
El poble gris.	Ptes. 1
La mare. (3.ª edició). (Quinzè miler)	> 1
L'Alegria que passa.	> 1

L'heroe.	Ptes. 1
La «merienda» fraternal. (Quart miler)	> 1
Llibertat!	> 1
La fira de Neuilly	> 1
Els savis de Vilatrasta.	> 1
L'auca del senyor Esteve.	> 1
L'hereu Escampa	> 1
En Tartarin als Alps	> 1
La llei d'herencia.	> 1
Aucells de pas.	> 1
La intelectual	> 1
El redemptor	> 1
Cors de dona	> 1
El Teatre per dins	> 1
Dol d'«alliviu»	> 1
El daltabaix	> 1

ACABA DE SORTIR

EL DALTABAI X EL TITELLA PRODIG

Preu de cada obra

SORTIRA AVIAT.

:: 1 Pesseta ::

DINTRE

DE POC

LES CENT MILLORS POESIES DE LA LLENGUA CATALANA

TRIADES PER E. MOLINÉ, Y BRASES

SERVET

Por POMPEYO GENER

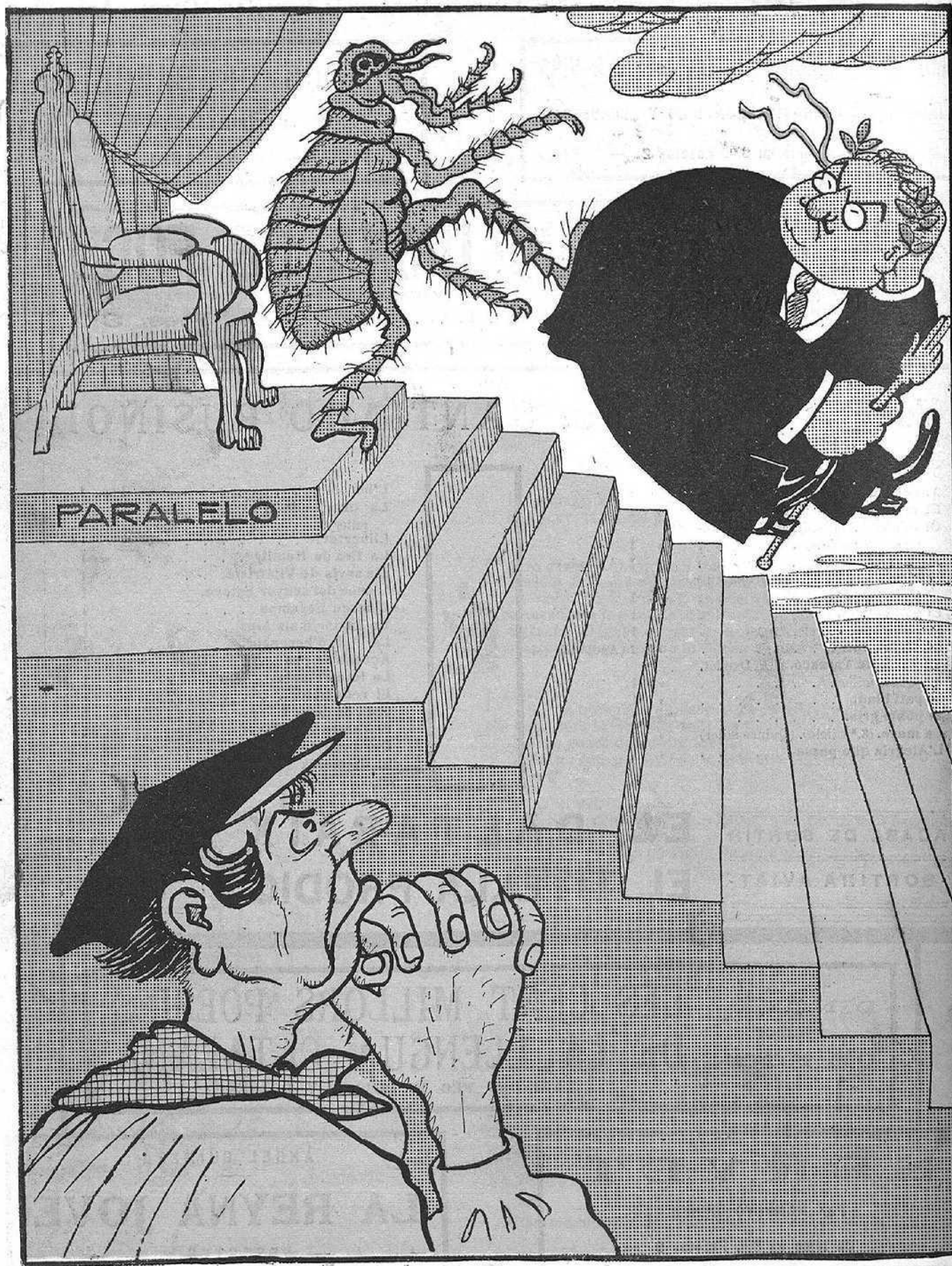
— — — Un tomo en 8.º. Pesetas 3 — — —

ANGEL GUIMERÀ

LA REYNA JOVE

— — — PESSETES 2 — — —

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés, un ral pera certificat. Als corresponents se'ls otorguen rebaixes.

VICISSITUTS

— Ai Mare de Deu, Senyor!...
¿Vès qui ho diria, «La Pulga»
destronant l'Emperador!...